

בש"פ 1058/17 - יצחק נעמת נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1058/17

כבוד השופטת ד' ברק-ארז
יצחק נעמת נגאת

לפני:
העורר:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 26.1.2017 במ"ת 35095-12-16 שניתנה על-ידי
כבוד השופט ד' מינץ

עו"ד דוד הלוי

בשם העורר:

עו"ד מירי קולומבוס

בשם המשיבה:

החלטה

1. בפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 26.1.2017 (מ"ת 35095-12-16, השופט ד' מינץ). בית המשפט המחוזי דחה בקשה לשחרורו של העורר לחלופת מעצר במסגרת קהילה טיפולית והורה על מעצרו עד תום ההליכים נגדו.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 18.12.2016 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירות של ניסיון לייבוא סמים מסוכנים לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ושל מתן אמצעים לביצוע פשע לפי סעיף 498 לחוק זה. על-פי האמור בכתב האישום, קשר העורר קשר יחד עם שלושה אחרים (להלן ביחד: הארבעה) - סלימאן אבו גלידן (להלן: סלימאן), גיא כהן (להלן: גיא) וערן איבגי (להלן: ערן) -

עמוד 1

לייבא שני קילוגרמים של סם מסוכן מסוג קוקאין מקולומביה לישראל על מנת למכור את הסם, להפיצו ולהפיק ממנו רווח כספי ניכר. לפי התכנון, הסמים היו אמורים להיות מוטמנים בתוך מנוע של סירה. סלימאן וגיא חילקו ביניהם תפקידים כך שהראשון היה אמור לממן את רכישת הסמים והמנוע, ואילו האחרון יהיה אחראי על רכישתם והבאתם ארצה. במסגרת הקשר האמור קבע העורר עם סלימאן וגיא כי העורר יטוס לקולומביה לצורך רכישת הסמים והמנוע, הטמנת הסמים במנוע ושליחתם לישראל.

3. בעת שהותו בקולומביה, במהלך החודשים מאי-אוגוסט 2016, רכש העורר בכסף שנשלח אליו על-ידי ערן וגיא סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של 1.58 קילוגרמים וכן מנוע. העורר הטמין את הסמים בבוכנות המנוע, והעביר אותם למחסני חברת השיגור DHL בנמל התעופה בעיר בוגוטה. ביום 16.8.2016, בלא ידיעתם של הארבעה, גורמי האכיפה בקולומביה מצאו את הסמים והוציאו אותם מהמנוע בתיאום עם משטרת ישראל, ובסמוך לאחר מכן המנוע נשלח לישראל.

4. ביום 27.8.2016, לאחר הגעתו של המנוע לנמל התעופה בן גוריון, הטמינו בו בלשי משטרת ישראל שתי שקיות קמח יחד עם שקית ובה 176 גרם של סם קוקאין. ביום 30.8.2016 גיא וסלימאן קבעו עם העורר כי האחרון ידאג להובלת המנוע באותו יום לאזור שדה בוקר. בהאמינם כי סם הקוקאין נמצא במנוע, הזמינו גיא וערן בשעות אחר הצהריים של אותו יום משאית להובלת המנוע משדה התעופה למקום מגוריו של סלימאן בנגב, ולאחר העמסת המנוע הם נסעו במכוניתו של העורר לשם. בשעה 19:30 פגש סלימאן את נהג המשאית בסמוך לשדה בוקר. סלימאן דאג לפריקת המנוע ולהעברתו למקום מגוריו.

5. זמן מה לאחר מכן הגיעו גיא וערן למקום מגוריו של סלימאן, ויחד הוציאו את השקיות מהמנוע בהאמינם כי מדובר בסם הקוקאין. לאחר שגילו כי מדובר בקמח, ניסו גיא וערן ליצור קשר עם העורר ולדרוש ממנו הסברים, אך ללא הועיל. בסמוך לאחר מכן פשטו בלשי משטרת ישראל על המקום ועצרו את גיא וערן בעוד סלימאן הצליח להימלט.

6. בד בבד עם כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים נגדו.

7. ביום 4.1.2017 התקיים דיון בבקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בפתח הדיון הסכים בא-כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר וביקש להורות על הכנת תסקיר מעצר שיבחן, בין היתר, את האפשרות לשלב את העורר בקהילה טיפולית. בא-כוחו של העורר טען כי מעורבותו של העורר בייבוא הסמים נמצאת "בתחתית המדרג", ובפרט בהשוואה לערן אשר שוחרר לחלופת מעצר בהסכמת המדינה. מנגד, המדינה התנגדה להכנת תסקיר וטענה כי מעורבותו של העורר בביצוע העבירות היא גבוהה ביותר, ויש להשוות את מעורבותו לזו של גיא, אשר נעצר עד תום ההליכים נגדו מבלי שהוכן תסקיר בעניינו, והערר על כך נדחה ביום 17.11.2016 (בש"פ 8647/16, השופט ס' ג'ובראן). כמו כן, המדינה טענה כי הדמיון בין העורר לבין גיא בא לידי ביטוי בכך ששניהם שתקו בחקירתם ולשניהם עבר פלילי.

8. עוד באותו יום קבע בית המשפט המחוזי כי קשה להבין מכתב האישום את היקף מעורבותו של העורר בפרשה

ביחס לנאשמים אחרים, ועל כן הורה על הכנת תסקיר בעניינו.

9. ביום 24.1.2017 הוגש התסקיר, ובו תואר תהליך התמכרותו של העורר לאלכוהול וסמים החל בהיותו בן 16, וכן מעורבותו בביצוע עבירות פליליות שהלכה והעמיקה בשנים האחרונות נוכח ההתדרדרות שחלה במצב התמכרותו. שירות המבחן התרשם כי העורר פיתח דפוסי חשיבה והתנהגות שוליים וכי הוא מתנהל מתוך צורך בסיפוק צרכים מידיים ללא הפעלת שיקול דעת ומבלי להעריך את ההשלכות של מעשיו. לפיכך, שירות המבחן התרשם כי קיימים גורמי סיכון להישנות ביצוע של עבירות נוספות. לצד זאת, צוין בתסקיר כי טיפול אינטנסיבי וארוך טווח בתחום ההתמכרויות יפחית את המסוכנות הנשקפת מהעורר. עוד צוין כי העורר הביע הסכמה להשתלבות בטיפול ולשינוי באורח חייו, אך לא עלה בידו להציע חלופת מעצר מגבה אם יורחק מהטיפול. לפיכך, שירות המבחן המליץ כי אם יציע העורר חלופת מעצר מגבה, שתקבל את אישורו של בית המשפט המחוזי, ייפגש שירות המבחן עם העורר ויגבש בשנית את המלצתו.

10. בהחלטה שעליה נסב הערר הנוכחי קבע בית המשפט המחוזי כי אין להורות על שחרור העורר לחלופת מעצר בקהילה טיפולית נוכח התמכרותו החמורה לסמים קשים, וזאת בשים לב לעובדה שהעורר לא החל בהליך גמילה בטרם ביצע העבירות המיוחסות לו, ולנוכח היעדר פוטנציאל ממשי להצלחתו של הליך הגמילה (בהפניה לבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, פ"ד סד(3) 101 (2011) (להלן: עניין סויסה)). כמו כן, נקבע כי שחרורו של ערן, אחד משותפיו של העורר, לחלופת מעצר אינו משליך על המקרה הספציפי של העורר.

הערר

11. הערר שבפני מופנה נגד החלטתו של בית המשפט המחוזי. בפתח דבריו טוען העורר כי קיים בעניינו פוטנציאל להצלחתו של הליך הגמילה, וכי קיימת מסוגלות ונכונות מצד העורר לערוך שינוי באורחות חייו. כמו כן, העורר טוען כי שילובו בטיפול יאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו, וכי העובדה שלא החל בהליך טיפולי עובר למעצרו לא צריכה להוביל לשלילת האפשרות לשחררו לחלופת גמילה. העורר מוסיף וטוען כי עברו הפלילי אינו מכביד, ומדגיש כי שירות המבחן התרשם מנכונותו וממסוגלותו להשתלב בטיפול.

12. בנוסף, העורר טוען כי ערן, אשר לדבריו היה הוגה התכנית העבריינית, שוחרר לחלופת מעצר. בנוסף, העורר מצביע על מקרים שבהם שוחררו נאשמים בנסיבות דומות לחלופות מעצר לרבות בקהילות טיפוליות. לפיכך, העורר טוען כי יש להעניק ארכה נוספת על מנת לבחון "חלופה מגבה" לצורך בחינת האפשרות לשלבו בקהילה טיפולית.

13. המדינה סומכת את ידיה על החלטתו של בית המשפט המחוזי וסבורה שדין הערר להידחות, בהתייחס למדיניותה של הפסיקה בכל הנוגע לכך שהשתלבות בהליך גמילה בשלב המעצר הוא חריג, ובשים לב להיסטוריה ההתמכרותית הארוכה של העורר.

דין והכרעה

14. הדיון בערר התקיים בפני ביום 7.2.2017. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים במלואן אני סבורה שדין הערר להידחות.

15. אכן, כל מקרה של התמכרות הוא מעורר צער, ואין ספק שהעורר זקוק לעזרה וסיוע. עם זאת, מקובלת עליי הגישה לפיה שלב המעצר אינו מתאים ברגיל להתחלה של הליך גמילה, ולא התרשמתי כי נסיבות המקרה מצדיקות התייחסות לעניינו של העורר כאל חריג, ובכלל זה לנוכח הספק בפוטנציאל השיקומי שלו, גילו ועברו הפלילי (ראו: עניין סויסה, בעמ' 111-117).

16. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, י"ט בשבט התשע"ז (15.2.2017).

שׁוֹפֵט
